

Reactie Wpp

Transparantie

Het voorstel voor de Wet op politieke partijen (Wpp) bevat een aantal regels aangaande transparantie die ik toejuich. Voor het goed functioneren van de democratische rechtsstaat lijkt het mij een goede zaak als elke burger kan controleren hoe de politieke partijen en verenigingen georganiseerd zijn, hoe ze gefinancierd worden, en hoe en wat ze adverteren. De regering stipt nog een probleem aan binnen het kader van de advertenties, namelijk advertenties die niet door politieke partijen worden geplaatst en zodoende niet onder de transparantieplichting van politieke partijen valt.¹ De regering wacht hierbij de EU-regelgeving af lijkt het.² Dit roept bij mij de vraag op waarom er niet al op nationaal niveau wordt gekozen dat uitgevers politieke advertenties moeten melden bij de Autoriteit.

Lidmaatschapsvereisten

In het voorstel wordt een subtiele wijziging aangebracht in de eisen voor (volwaardig) lidmaatschap van een politieke partij of politieke jongerenorganisatie (pjo), nl. dat de minimale contributie voortaan wordt vastgelegd in een ministeriële regeling. Op het eerste gezicht is dit een weinig bijzondere wijziging, maar mijns inziens kan dit een ongewenst effect hebben. Het doel van de Wpp is om de onafhankelijkheid van politieke partijen en de parlementaire democratie te versterken.³ Volgens mij gaat deze wijziging echter in tegen de onafhankelijkheid van politieke partijen en hun pjo's. In de MvT wordt hierover geschreven "Voor het lidmaatschap van een politieke partij wordt in dit wetsvoorstel uitgegaan van een volwaardig lidmaatschap en niet van een buitengewoon lidmaatschap. (...) Een politieke partij behoudt echter de vrijheid om andere 'buitengewone' lidmaatschappen in te stellen. Gedacht kan worden aan een lidmaatschap tegen gereduceerd tarief voor minima (...). Deze leden zijn leden in de zin van het verenigingsrecht, maar ze tellen niet mee voor het vaststellen van de subsidieaanspraak."⁴ Verder wordt bij de toelichting voor het lidmaatschap van een pjo verwezen naar bovenstaande toelichting. Allereerst geeft dit blijk van een – naar mijn mening onjuiste – opvatting dat minima op politiek vlak als tweederangs burger gelden, slechts omdat ze niet de (financiële) middelen hebben om een volwaardig lid van een politieke partij te worden, in de woorden van de regering. Ik vrees dat de socio-economisch linkse partijen hierdoor onevenredig worden geraakt.

---

1 MvT, p. 23

2 Idem, p. 23

3 IAK-vragen, punt 4

4 MvT, p. 47-48

Ten tweede vrees ik dat deze verandering de onafhankelijkheid van politieke partijen aantast. Uit het historisch overzicht inzake regelgeving voor politieke partijen blijkt dat politieke partijen afhankelijk zijn van de subsidie die ze ontvangen.⁵ Ik herken dat de Wfpp (en diens voorlopers) ook al eisen stelden aan een minimale contributie, maar deze waren steeds in de wet vastgelegd, waardoor alleen de formele wetgever dit kon wijzigen. Hierdoor is er een sterke waarborg – er is een Kamermeerderheid in beide Kamers der Staten-Generaal nodig, de regering moet ermee instemmen, de behandeling vindt grotendeels in het openbaar plaats waarbij de oppositie kritiek kan leveren, en ten slotte moet het gepubliceerd worden in het Staatsblad – de dat van deze eis geen oneigenlijk gebruik kan worden gemaakt door de eis op minimale contributie te verhogen (om zo een politieke partij minder volwaardige leden te laten hebben) of te verlagen (om zo een politieke partij meer volwaardige leden te laten hebben). Door het nu over te laten aan de minister komt het de vrijheid om de minimale contributie te bepalen te liggen bij een “politieke ambtsdrager”⁶ Uit de MvT blijkt wel dat er in eerste instantie geen materiële verandering zal zijn in de minimale contributie: “Het contributiebedrag wordt bij ministeriële regeling vastgesteld en bedraagt voor het lidmaatschap van een politieke partij € 12 en voor het lidmaatschap van een politieke jongerenorganisatie € 5.”⁷ Dit biedt echter geen garantie dat er in de toekomst geen oneigenlijk gebruik van kan en zal worden gemaakt. Ik vraag me dan ook af of dit een wijs besluit is.

---

5 MvT, p. 5-6

6 Idem, p. 24

7 Idem, p. 48